

ПРЕС КЛИПИНГ

2. септембар 2013.

НАСЛОВИ

Стежемо каиш у радњи;(стр.2)

Данас почиње школа, нема отпуштања ни штрајкова;(стр.3)

Мали: Нема наговештаја повећања ПДВ-а;(стр.5)

Ратари не одустају, уљари незаинтересовани; (стр.5)

Очекују инвестиције и нова радна места;(стр.6)

Повећан број захтева за одлазак у пензију;(стр.7)

„Телеком” заради, а поједу „Галеника” и „Петрохемија”;(стр.9)

Стежемо каиш у радњи

Д. МАРИНКОВИЋ

И ова, пета заредом, кризна година донела је нова одрицања потрошачима у Србији. Живот данас за трећину скупљи него у 2008. Пад продаје меса, млека, хлеба...

ПЕТА кризна година за потрошаче у Србији протиче у знаку и велике беспарице и великог одрицања! Драматично опада потрошња, чак и основних намирница које се свакодневно налазе у корпи. Под притиском кризе многи су принуђени да штеде и на храни, што је десетковало продају у прехранбеним трговинама. Пазари се, жале се трговци, најосновније - хлеб, млеко, јаја, поврће, месо, кафа. Остале намирнице сада се сматрају луксузом.

Живот у Србије данас је, према статистичарима, скупљи 30 одсто него пре пет година. Али, наш субјективни осећај говори да за исте паре можемо далеко мање намирница да приуштимо. Истраживања показују да четвртина потрошача месо купује повремено, да је 28 одсто знатно смањило купљене количине (не наводе за колико) и да је 15 одсто њих почело да купује искључиво на акцијским снижењима.

Месари указују да им је од почетка године промет опао за око 20 одсто. Месо које се куповало на килограм сада се узима по 300 грама, пазаре се јефтиније категорије и изнутрице, а од прерађевина углавном паризер. Слабије се купују сиреви, павлака, намази... А, између 10 и 15 одсто пала је потрошње млека и јогурта, што указује да многи потрошачи немају ове основне намирнице сваки дан на трпези. За 10 одсто пала је и продаја воћа и поврћа. За око пет одсто смањена је и продаја - хлеба, што пекари правдају и рационалнијом потрошњом према тој намирници.

ФРИЖИДЕР КАО ЛУКСУЗМАЊЕ пара остаје и за куповину кућних апарата, па је за годину дана забележен пад продаје између 20 и 25 одсто. То што се мање купује накит, скупа гардероба, козметика... у овим условима и не чуди. - Сасвим је јасно да више нема места никаквом „луксузу“, који подразумева и одлазак на разна путовања, у позоришта, ресторане, куповину књига и слично - каже Владана Хамовић. - Дакле, оном што се сматра уобичајеним у земљама са изграђеним стандардом.

- Пад куповне моћи у овој години је више него очигледан - каже за „Новости“ Оливера Ђирковић, ПР менаџер „Универескпорта“. - Потрошачи и даље купују основне животне намирнице, док све остале категорије хране у продаји постају „нискообртне“. Такође, у укупној продаји приметан је стални раст процентуалног учешћа акцијских артикала, као и продаје приватних робних марки.

Статистика приказује да је на месечном нивоу опала продаја хране за 6,2 одсто.

- То је посебно упозоравајуће, јер је храна код нас скупља од многих земаља у свету - каже за „Новости“ економиста Владана Хамовић. - Подаци за прошли месец говоре да просечна плата износи око 44.000 динара, да раст потрошачких цена износи 8,6 одсто у односу на исти месец прошле године, да је промет у трговини на мало реално опао за шест одсто, а стопа

незапослености је 24 одсто. Такви подаци свакако нису стимулишући за кретање куповне моћи грађана.

Све компликује и чињеница, указује Хамовићева, да су многи су ушли у кредите, а сада не знају како да их отплаћују.

- Завршава се пета кризна година у Србији, али нема ни на видику реалних изгледа да се у догледно време заустави пад потрошње и да она почне да расте - каже Петар Богосављевић, председник Покрета за заштиту потрошача. - Напротив, расте број незапослених, плате реално падају и све су нередовније исплате, цене стално расту и то је сигуран „рецепт“ за даља одрицање потрошача и пад промета у трговинама.

<http://www.blic.rs/Vesti/Drustvo/402718/Danas-pocinje-skola-nema-otpustanja-ni-strajkova>

Данас почиње школа, нема отпуштања ни штрајкова

Тањуг

За око 860.000 основаца и средњошколаца у Србији данас почиње школска година, овога пута без штрајка просветних радника, који могу да одахну, судећи по изјавама представника ресорног министарства да отпуштања у просвети неће бити.

Коначно почетак школе без штрајка

У клупе ће сести око 71.000 првака, а и ове године ђаци од 1. до 4. разреда основне школе користе бесплатне уџбенике, за шта је, према речима помоћника министра просвете Зорана Костића, држава издвојила око 700 милиона динара.

Костић је Тањугу рекао да у просвети нико неће остати без посла и да су паушалне оцене синдиката да ће око 1.000 људи бити технолошки вишак због све мањег броја ђака, гашења одељења и скандала са малом матуром.

Да отпуштања у просвети и науци неће бити, потврдио је и кандидат за министра просвете Томислав Јовановић.

- Категорички говорим - у просвети и науци нема вишка - рекао је у суботу новинарима у Скупштини Србије Јовановић, који би у понедељак требало да положи заклетву и започне мандат министра просвете, науке и технолошког развоја.

Говорећи о захтевима синдиката, Костић је навео да ће вероватно бити дозвољено формирање одељења са мање од 15 ученика, поготову у трогодишњим школама, које су, како тврде

синдикати, због пропуста на малој матури и "навале" ђака у четворогодишње профиле, остале полупразне.

Такође, тамо где има мање од 15 ученика, спајаће се два образовна профила у једно одељење, рекао је Костић и навео да је тренутно 140 људи на листи за технолошки вишак, али се тај податак стално мења и тек пошто се заврши преузимање наставника биће познато има ли прекобројних.

Родитељи купују уџбенике за страни језик, изборне предмете, свеске...

Издавачи тврде да су сви одобрени уџбеници спремни и у току је дистрибуција по школама. У Београду књиге на коришћење добијају сви основци, али ђачки родитељи нису потпуно ослобођени трошка јер купују уџбенике за страни језик, за изборне предмете, свеске, што просечно кошта неколико хиљада динара.

Ту су и издаци за прибор, торбу, гардеробу, који поприлично истање породични буџет почетком септембра.

Осим на већинском, настава у Србији изводи се на језицима 11 националних мањина, а коментаришући најаву увођења босанског језика у неким школама на југу Србије, Костић је рекао да ће "све у законским оквирима бити дозвољено".

- Уколико се буду испоштовали сви услови, довољан број ученика за формирање одељења, кадар који може да предаје, уџбеници, ми ћемо таква одељења одобрити - рекао је Костић и навео да у средњим школама настава на босанском неће моћи да стартује овог септембра, јер како каже, то није било планирано конкурсом.

Надамо се да више нико неће красти тестове

Школска година на измаку протекла је у сенци "проваљивања" тестова за малу матуру, што је довело до оставке министра Жарка Обрадовића, а помоћник министра просвете се нада да се тако нешто неће поновити.

-   Надамо се да се више ником неће десити да се дрзне да краде тестове за малу матуру и ремети систем и самим тим све нас доводи у проблем - рекао је Костић и навео да је закључно са августовском малом матуром 99,15 одсто осмака завршило основну школу.

На завршни испит у школској 2012/13. није се појавило 0,85 одсто ученика, што је мање него прошле године, рекао је Костић.

Први одмор од школе ђаке чека од 28. децембра када почиње зимски распуст. За војвођанске ђаке зимски распуст почиње 24. децембра.

Мали: Нема наговештаја повећања ПДВ-а

Тањуг

Саветник за привреду и финансије првог потпредседника Владе Србије Синиша Мали изјавио је данас да иза експозеа премијера Ивице Дачића не стоји наговештај повећања ПДВ, већ је циљ да се у наредном периоду смање порески намети.

- Иза експозеа премијера Дачића не стоји наговештај повећања ПДВ, штавише намера ове владе је да се у наредном периоду смање порески намети како би се омогућио даљи развој привреде и привреда ослободила великих намета - казао је Мали новинарима поводом питања које УРС упутио премијеру да појасни да ли се иза његовог експозеа у Скупштини Србије крије најаву повећања ПДВ-а.

- Ни на који начин не постоји наговештај повећања ПДВ у наредном периоду, као што наводе Уједињени региони Србије - казао је Мали.

Портпарол УРС-а Марко Селаковић рекао је данас, на конференцији за новинаре, да су УРС-у оцењују да је експозе премијера "недоречен и не доноси ништа ново, изузев, можда, повећања ПДВ.

- Читао сам експозе премијера Дачића и уочио да говори да ће повећати намете на потрошњу. Цео експозе остаје недоречен и не доноси ништа ново осим што можда кроз ту најаву повећања намета на портошњу Дачић најављује повећање ПДВ-а и то је питање за њега - да ли се иза експозеа крије најаву повећања ПДВ-а - упитао је Селаковић.

http://www.danas.rs/danasrs/ekonomija/ratari_ne_odustaju_uljari_nezainteresovani.4.html?news_id=266931

Ратари не одустају, уљари незаинтересовани

АУТОР: М. ПУДАР

Зрењанин, Нова Црња - Петог дана протеста ратари у Зрењанину и Новој Црњи дочекали су на барикадама испред две уљаре Дијамант и Банат, најављујући да чекају расплет око цена уљарица јер разговор у Влади Србије у петак није донео очекиване резултате.

Током викенда на протесту у Зрењанину, испред фабрике уља Дијамант, било је мирно. Десетине паркираних трактора испред укупно четири фабричка улаза и даље нису пропуштали ниједно доставно возило ове фабрике.

Фабрика уља у Зрењанину због свега овога не испоручује на тржиште своје производе, упозорио је менаџмент Дијаманта, најављујући могућност да се одустане од откупа сунцокрета. Такву могућност још увек незванично најављују и у уљари Банат у Новој Црњи, чији су улази блокирани са око стотину трактора. Како је изјавио за Данас секретар удружења пољопривредника Зрењанин, Драгомир Мијатов, очи ратара упрте су у првог потпредседника Владе Србије, са којим је за данас договорен састанак. Ратари траже цену од 43 динара за килограм сунцокрета док уљаре нуде 26 динара. Прошле године сунцокрет су уљаре ратарима плаћале 55 динара.

http://www.danas.rs/danasrs/ekonomija/ocekuju_investicije_i_nova_radna_mesta.4.html?news_id=266932

НАША ПРИЧА - Синдикати ће новим министрима дати неколико недеља да се упознају са ситуацијом

Очекују инвестиције и нова радна места

АУТОР: Љ. БУКВИЋ

Београд - Нови министри финансија и привреде имаће пуне руке посла. Синдикати ће Саше Радуловићу и Лазару Крстићу дати неколико недеља да се упознају са оним што их чека, а онда очекују конкретне резултате - довођење инвеститора, решавање проблема предузећа у реструктурирању, отварање нових радних места и никако затварање постојећих. Грађани Србије су се отпуштања у последњих пет година нагледали доста, јер је од почетка кризе која сада већ свуда полако пролази (осим код нас) уташено пола милиона радних места.

Председник Савеза самосталних синдиката Србије Љубисав Орбовић каже за Данас да очекује од нове владе да у наредних 10 до 15 дана буде спремна за разговоре. Оно што синдикати никако неће прихватити јесте већ поменуто „стегање каиша“. „За нас је неприхватљиво било какво стегање каиша. Грађани једноставно то више не могу“, истиче Орбовић. Оно на чему ће СССС инсистирати, каже Орбовић, јесте да нови министри саопште план о развојном путу, реше проблем предузећа у реструктурирању и смисле како ће отворити нова радна места.

Председница Асоцијације слободних и независних синдиката Ранка Савић каже за Данас да је реконструисана влада прелазно решење до нових избора и да радницима неће донети никакав бољитак. „Персонална решења, ма какви експерти били одабрани за ministre, никада нису решење. Оно што нам треба је компактна влада, а нисам сигурна како ће заједно радити министри финансија и привреде. Зато мислим да је ова ситуација прелазно решење до избора који би можда били и најбоље решење“, напомиње Савићева.

Оно на чему ће АСНС инсистирати, почевши од данас, истиче она, јесте састанак са новим министром привреде Сашом Радуловићем. Њему ће, сматра Савићева, бити најтеже јер је ситуација у привреди изузетно лоша.

„Имала сам пре два дана састанке са радницима ИМТ-а у Раковици. Људи су очајни, немају оверене здравствене књижице, а да не причам о томе колико је њих болесно“, истиче Ранка

Савић. ИМТ је само једно од 179 предузећа у реструктурирању чија је судбина крајње неизвесна.

„Знате шта то значи, да 63.000 људи нема здравствену књижицу, а тај број је сигурно и 120.000 када узмете у обзир да ти људи имају породице, децу, супруге које не раде“, каже Савићева. Иако, како истиче, није оптимиста, синдикати ће сачекати да чују и виде програме нових министара, неки штрајкови попут оног у Јумку замрзнути су, јер и тамо радници чекају нови план Владе.

Данас ће и у Конфедерацији слободних синдиката кренути у акцију, најпре слањем дописа новим министрима. Председник КСС Ивица Цветановић каже за наш лист да је њима најбитнија сарадња са министрима финансија, привреде и рада.

„Прво на чему ћемо инсистирати јесте социјални дијалог. Очекујемо од министара финансија и привреде да кроз разговор са синдикатима покушају да реше лош положај у ком се налазе радници. Очекујемо инвестиције, политику запошљавања, а не отпуштања како је то било последњих година“, напомиње Цветановић. Он каже да се већ причало о приватизацији Јата, али у КСС ће инсистирати да се о тој и свим осталим будућим евентуалним приватизацијама разговара, а не да се одлуке доносе једносмерно. Цветановић каже како је оно што смо досад чули од новог министра финансија уопштено, као и да се министар привреде још није изјашњавао.

http://www.danas.rs/danasrs/drustvo/povecan_broj_zahteva_za_odlazak_u_penziju_55.html?news_id=266897

Уочи јавне расправе о Нацрту закона о финансијској помоћи Србима и неалбанцима на КиМ

Повећан број захтева за одлазак у пензију

АУТОР: Ј. ТАСИЋ

Београд - Владаина канцеларија за Косово и Метохију заказала је за данас у северном, српском, делу Косовске Митровице јавну расправу о Радној верзији закона о финансијској подршци припадницима српског народа и неалбанских мањинских националних заједница на територији АП КиМ. Синдикат Косова и Метохије је раније одбио Нацрт овог закона зато што не помиње радно-правни статус запослених у српским институцијама и затражио од Канцеларије за КиМ додатна тумачења.

Радна верзија овог документа, према сазнањима Данаса, већ је доживела промену после потписивања Бриселског споразума 19. априла. Са терена стижу сигнали да је припрема овог закона, који би требало да ступи на снагу 1. јануара 2014, изазвала страх код косовских Срба да ће њих око 50.000 остати без посла. Рада Трајковић, посланица Јединствене српске листе у Скупштини Косова, каже за Данас да после појаве радне верзије закона о финансијској помоћи косовски Срби журе да реше свој пензиони статус и да је поднето неколико хиљада захтева.

- Реализација Бриселског споразума и пренос надлежности са српских на косовске институције код Срба изазивају велику панику, а после Нацрта закона о финансијској помоћи изгубили су осећај не само заштите сопствене државе него и личног и породичног економског суверенитета. Фондови пензионог осигурања су препуни захтева за пензију. Према мојим

сознањима, ПИО на КиМ добио је забрану да прима захтеве, па их косовски Срби предају у централној Србији - истиче Рада Трајковић.

Она упозорава да „повлачење цивилних институција Србије са КиМ подсећа умногоме на повлачење српских безбедносних структура 1999, после чега су Срби доживели егзодус“. Саговорница Данаса се нада да ће „европски опредељени људи у актуелној власти у Београду, који су се променили у односу на 1999, промовисати европске вредности тако што ће сада показати бригу за сопствено становништво“.

У предлогу овог закона, у који је Данас имао увид, наводи се да лица „српске и неалбанске националности која живе на територији АП КиМ“ имају право на месечну новчану помоћ, која ће се исплаћивати из буџета Србије „преко надлежних центара за социјални рад“ у оквиру будуће заједнице српских општина, која би требало да се формира на основу резултата локалних косовских избора које 3. новембра организује Приштина. Износ те помоћи „утврђује се одлуком Владе Србије на почетку сваке буџетске године“ и не може бити већи од „80 одсто минималне зараде у Републици, утврђене за децембар претходне године“.

За остваривање права на новчану помоћ потребно је, како се наводи у Нацрту закона, надлежном центру за социјални рад предати уверења Комесаријата за избеглице Србије и МУП да подносилац захтева живи на КиМ и нема статус интерно расељеног лица. Право на ову помоћ губи се „престанком држављанства Србије, изрицањем казне затвора дуже од пола године, неизвршавањем обавеза према центру за социјални рад, променом пребивалишта или боравишта ван КиМ“.

Предложеним документом предвиђа се и финансијска подршка преко пројеката у области образовања, здравства, социјалне политике, културе, инфраструктуре, телекомуникација, финансијске, правне, техничке и кадровске помоћи, коју ће „спроводити надлежни органи управе Србије, односно локалне самоуправе“, а све то под контролом Канцеларије за КиМ, која би требало да води јединствен регистар корисника права утврђених овим законом.

УНС: Расветлили убиства и отмице новинара

Удружење новинара Србије (УНС) са својим огранком Друштвом новинара Косова и Метохије (ДНКиМ), затражило је од премијера Србије и Косова, Ивице Дачића и Хашима Тачија да у оквиру разговора у Бриселу одреде као приоритет расветљавање свих убиства и отмица новинара на Косову. Како се наводи у саопштењу, по евиденцији УНС и ДНКиМ на Косову је од 21. августа 1998. године до 9. септембра 2000. године убијено и отето шесторо новинара који су радили за српске медије, а 2001. и 2005. године убијена су два новинара дневника на албанском језику Бота Сот. Сарадња и заједнички рад полиције и правосуђа Београда, Приштине и представника међународне заједнице - Еулекса, УНМИК и Кфора, услов је за решавање ових злочина, као и за расветљавање судбине других несталих, наводи УНС.

Гужва и у Унмику

У извештају генералног секретара УН Бан Ки Муна о стању на КиМ, о ком је прошле недеље расправљано у СБ УН, између осталог, наводи се да је последњих месеци „драматично порастао број захтева Унмику за документа која регулишу питање пензија, упркос ограниченим могућностима ове мисије за обраду таквих предмета“. Унмик је „затражио од свих заинтересованих страна да помогну у решавању овог проблема“.

„Телеком” заради, а поједу „Галеника” и „Петрохемија”

Међу кључним аргументима противника приватизације државних предузећа у Србији, је и онај који каже да међу њима има и оних која добро послују и тако значајно доприносе државном буџету. То јесте тачно, али је проблем што је много већи број компанија у државном власништву које послују са губицима, а које на крају из свог уеча плаћају порески обвезници.

Најуспешније државно предузеће у земљи свакако је „Телеком Србија”: ова компанија у претходне две године зарадила је чак 34 милијарде динара. Али, практично, тај профит заправо и није ишао на корист грађана Србије - на пример за градњу нових школа или болница, већ се једноставно прелио на покривање губитака других државних фирми. Сав профит „Телекома” једноставно су појела нека друга државна предузећа - само „Галеника” је у претходне две године изгубила близу 19 милијарди динара, а панчевачка ХИП „Петрохемија” још преко 23 милијарде. Заједно, 42 милијарде, што је осетно више од зараде „Телекома”.

Ни друга велика државна предузећа нису пословала много боље: „Јат” је за две последње године направио минус од седам милијарди динара, ЕПС исто толико, а Железнице Србије само лане 16 милијарди. С друге стране, поред Телекома, ретке су државне и јавне фирме које послују у плусу: једна од таквих је Аеродром „Никола Тесла”, али је његов прошлогодишњи профит био мањи од милијарде динара.

Исход је увек исти: све ове губитке на крају, на овај или онај начин, покривају грађани Србије. Некада се губици тих фирми покривају директно из буџета, некада држава гарантује за кредите које оне не могу да врате, праштају им се дугови за порез и рачуни за струју и комуналије...

Према рачуници Светске банке у последњим годинама смо у просеку на покривање њиховог лошег пословања плаћали 750 милиона евра годишње. То је нешто мање од половине лањског дефицита у државној каси Србије.

Две су основе врсте оваквих фирми: у прву групу улазе јавна предузећа, којих је преко 600, и неколико великих државних компанија и банака. У другој се налази око 180 фирми у реструктурирању, што су махом некадашњи гиганти социјалистичке привреде које нико није хтрео да купи или су приватизациони покушају напослетку пропали.

Само предузећа у реструктурирању коштају пореске обвезнике годишње преко 270 милиона евра. Ове фирме, према наводима Центра за високе економске студије, годишње добијају 55 милиона директних буџетских субвенција, а током године направе и око 220 милиона евра нових дуговања.

Додатни проблем је што оне таквим пословањем „даве” здрави део привреде који од њих не може да наплати своја потраживања. Колика је продуктивност у тим предузећима показује

податак да упошљавају пет одсто запослених у Србији, али да стварају тек 1,5 одсто бруто домаћег производа.

Слично послује и велики број јавних предузећа, било да су основана на локалном, покрајинском или државном нивоу. Оптерећене менаџерисањем партијских кадрова, прекомерним запошљавањем и неретко корупцијом, ове фирме често стварају губитке и тамо где су они малтене незамисливи: остало је запамћено да су у минусу пословала чак и локална предузећа за управљање пијацама која само прикупљају приходе, уз готово непостојеће трошкове пословања.

В. Чворков